अथ अष्टमोऽनुवाकः।

(१) सप्तमे मृताश्वोपचारे येऽवशिष्टा मन्त्रास्ते व्याख्याताः। अष्टमेऽश्वमेधतदीयपशुविधयः प्रशंस्यन्ते। तत्रादावश्वमेधविधिप्रशंसां दर्शयति। "प्रजापतिः प्रजाः सृष्ट्वा प्रेणानुप्राविशत्। ताभ्यः पुनः सम्भवितुं नाशक्नोत्। सोऽब्रवीत्। कद्भवदित्सः। यो मेतः पुनः सम्भरदिति। तन्देवा अश्वमेधेनैव समभरन्। ततो वै त आर्ध्नुवन्। योऽश्वमेधेन यजते। प्रजापतिमेव सम्भरन् ऋध्नोति" इति। पुरा 'प्रजापतिः', 'प्रजाः सृष्ट्वा', तासु प्रजासु 'प्रेणा' प्रेम्णा, अनुप्रविश्य 'पुनः', 'ताभ्यः' प्रजाभ्यः सकाशात्, 'सम्भवितुं' स्वेन रूपेणाविर्भवितुम्, अशक्तः सन्निदं 'अब्रवीत्', 'यः' कश्चित्, मां 'इतः' प्रजासमूहात्, 'पुनः', अपि 'सम्भरत्' स्वेन रूपेण सम्भूतं करोति। 'सच्छ्रद्भवदित्' समृद्धिं प्राप्नोत्येवेति। 'ततो देवाः', अश्वमेधानुष्ठानेनैव 'तं' प्रजापतिं, पुनः सम्भूतं कृत्वा स्वयमृद्धिं प्राप्ताः ततोऽन्योऽपि 'अश्वमेधेन', इष्ट्वा 'प्रजापतिमेव', सम्पाद्य समृद्धिं प्राप्नोति॥

(२) अथ पशुविधिषु मनुष्यविधिं प्रशंसति। "पुरुषमालभते। वै राजो वै पुरुषः। विराजमेवालभते। अथो अन्नं वै विराट् अन्नमेवावरुन्धे" इति। सोमाय स्वराज्ञेऽनोवाहाविति अनुवाके वैराजी पुरुषीति विराड्देवताका मनुष्यस्त्री पशुत्वेनाम्नाता, तदत्र 'पुरुषमालभते' इत्युच्यते, मनुष्यजातिमालभत इत्युच्यते। मनुष्यजातिमालभत इत्यर्थः। मनुष्य-